

Gravreg.

LANDSANTIKVARIEN
I VÄRMLANDS LÄN

GS/RH

VITTRHETS-AKADEMIEN

Dnr. Ank.

002416 24.APR.1953

RIKSANT. ÄMSETET
STATENS HIST. MUSEUM

Silleruds socken

Sillebotten

Hällkista med stenålders-
redskap (norra kistan)

F

RESULTAT
DEN 25/6 53
Till skogarb.
Elsa Lvenas
Arvid
Johu Karlson
Till d. f. g. m.

Till Riksantikvarien.
**La von Schoultz har anhållit om
fynden för Karlens museum.
Euvaj 1953. 57.**

FORENIAL
MEDFOLJA

Till M för yttrande för
fyndfördeeling 6/2 1953

Med anledning av en tidningsnotis i Nya Wermlands-Tidningen tisdagen den 14 dennes (jfr bilaga) ringde landsantikvarien upp skogsvaktare Jakob Blomqvist i Årjäng. Denne berättade, att man vid skogsstämplingar i Silleruds socken Sillebotten på sluttningen mot sjön Östra Silen hade träffat en större hällkista i röse.

Statens Historiska Museum

St. i Arvika avdeln.
föredr. för museidirektören
den 4/9 1953

RESULTAT: Till F för fynd-
fördeeling med till-
styrkan

Vid mitt besök på platsen den 16 dennes gjordes följande observationer. Kistan, som är belägen på höjds sluttningen vid O i namnet Ostekasen på generalstabsbladet 70 Arvika, är tämligen stor. Den har en längd av 2,8 m och bredd av 1,4 m i söder och 1,33 m i norr. Kistan är orienterad nästan rakt i kompassriktningen N - S. Den består i norr av en häll 110 cm hög och 150 cm bred, i söder av en liten häll, ca 70 x 80 cm. Östra långsidan utgöres av 2 långa hällar, den nordligaste 100 cm hög och 122 cm lång, den sydliga 95 cm hög och 145 cm lång. Västra långsidan består av 4 mindre hällar av ungefär samma format som den södra gavelhällen. Hällarna har en tjocklek av 10 - 20 cm.

F Fyndfördeeling
FÖREDRAGEN FÖR
RIKSANTIKVARIEN
DEN 8/10 53
RESULTAT: Fynden
tillföras Värmlands
museum

Då jag kom till platsen var kistan helt öppnad. Under de stora men på mitten brustna lockhällarna låg ett lager av småhällar av upp till 40 x 50 x 7 cm. Under detta lager, som var ca 18 cm tjockt, följde ett drygt 50 cm mäktigt lager av sjösand.

Enligt uppgift från den som grävt ut kistan låg samtliga fynd i översta 10 cm tjocka lagret av sjösand. Uppmätning av lagerföljden på insidan av en av de stora sidohällarna på östra sidan gav följande resultat. Stenen hade med sin översta kant till ca 0,25 m varit synlig ovanför röset. Detta bevisades bl.a. av att stenen upptill var övertäckt av växande lav. Under detta följde ett 0,18 m tjockt bälte som visade var de tidigare nämnda småhällarna legat. Stenen var till ca 0,5 m nedsatt i marken och på insidan hade fyllts

ett lager av sjösand.

I hållkistan gjordes följande fynd. Vid östra långsidan, ungefär i skarven mellan de båda sidohällarna, låg skafthålsyxan med eggen vänd inåt. Strax norr om denna låg ena dolken (mörk flinta). Den andra dolken (vit flinta) låg alldeles intill den västra långsidan. Vidare påträffades en väl bearbetad flintskrapa med uttag för glättning av pilskaft. Några tunna flintspån, som möjligen kan ha varit pilspetsar, samt en rund snäckliknande skrapa av tunn stenart. Vidare en bit flinta, som kan vara fragment av en harpun samt ett antal ben-skärvor. Spår av träkol eller aska syntes inte, ej heller lergods varken i den upptagna eller i kistan kvarliggande jorden.

Hållkistan omges av ett röse, ca 7 m i diam och ca 0,5 m högt. Ovanför detta röse stack sidohällarna i östväggen upp, sedan lockhällarna rasat ned i kistan.

Hållkistan hade påträffats onsdagen den 8,4 av skogsarbetarna Elov Svensson, Arvid Svensson och John Karlsson. Fyndet anmäldes inte i vanlig ordning, utan blev först på tisdagen den 14 genom tidningsnotisen känt. Utgrävningen företogs under söndagen, varvid de större fynden tillvaratogs, och den brustna, vita flintdolken lagades. Grävningen tycks ha kommit till stånd av ren nyfikenhet och utan ont uppsåt. Troligen var deltagarna i okunnighet om fornminneslagens bestämmelser i sådant fall. Vid mitt besök lämnade herrar Elof och Arvid Svensson beredvilligt alla uppgifter om observationer vid grävningen samt överlämnade de tillvaratagna fynden. Vid undersökningen infann sig landsfiskalen i Årjäng, Erik Axel Johansson, som anställde ett kortare förhör. Eftersom grävningen av allt att döma skett i rent oförstånd, och då fynden väl tillvaratagits, anser jag, att riksantikvarieämbetet i detta fall bör låta vid det skedda bero samt begära, att kistan av vederbörande efter anvisningar från ämbetet återställas i förutvarande skick.

Adresserna till de i rapporten nämnda är Sillebotten, postadress Sil. Bröderna Svensson har telefon Norane 29.

Med anledning av det skedda och en felaktig formulerad notis i Nya Wermlands-Tidningen den 20.4 har landsantikvarien den 21.4 låtit införa ett påpekande om fornminnenas lagskydd (jfr bilaga).

Bil.: 1. Fotografier 1-7 *i bilaga*. Karlstad den 23.4.1953

2. Fynd

3. Tidningsnotiser.

Gilbert Svensson
Gilbert Svensson

1) borrhål
2) skorbränd
flintskrapa

3) skorbränd
flintskrapa

Foto:

1. Röse och öppnad kista från öster. Mellan träden skymtar Ö. Silen.
2. Från NNV
3. Från SSV
4. Från N (de upptagna lockhällarna i förgrunden)
5. Kistans inre från N
6. " " " SSV
7. Kistans nordöstra innerhorn.

F 2416/53

Till Skogsarbetare Arvid Svensson,
S i l.

Riksantikvarieämbetet har genom landsantikvarien i Värmlands län erhållit kännedom om att en hällkista blivit påträffad vid skogsarbeten vid sjön Sillebotten i Sillerud socken. Den påträffade kistan utgrävdes därvid bland annat av Eder.

Med anledning härav får riksantikvarieämbetet framhålla, att hällkistan är en lagligt skyddad fast fornlämning. Enligt lagen den 12 juni 1942 om fornminnen får ingen rubba, förändra eller borttaga en fast fornlämning eller tillägna sig fynd, som påträffats i en sådan. Överträdelser straffas med dagsböter eller vid försvårande omständigheter fängelse.

Med hänsyn till vad riksantikvarieämbetet inhämtat i ärendet har ämbetet dock beslutat, att låta vid det skedda bero. Ämbetet har med avskrift av denna skrivelse meddelat detta till landsfiskalen i Årjäng. Stockholm den 28 maj 1953.

K.A.Gustawsson

Erik B. Lundberg

A.T.A. m.anm. att en hällkista påtr.vid
Sillebotten,Sillerud sn,Vrm.

F 2416/53

Skogsarbetare Elov Svensson,

S i l.

Riksantikvarieämbetet har genom landsantikvarien i Värmlands län erhållit kännedom om att en hällkista blivit påträffad vid skogsarbeten vid sjön Sillebotten i Sillerud socken. Den påträffade kistan utgrävdes därvid bland annat av Eder.

Med anledning härav får riksantikvarieämbetet framhålla, att hällkistan är en lagligt skyddad fast forn lämning. Enligt lagen den 12 juni 1942 om fornminnen får ingen rubba, förändra eller borttaga en fast forn lämning eller tillägna sig fynd, som påträffats i en sådan. Överträdelse straffas med dagsböter eller vid försvårande omständigheter fängelse.

Med hänsyn till vad riksantikvarieämbetet inhämtat i ärendet har ämbetet dock beslutat, att låta vid det skedda bero. Ämbetet har med avskrift av denna skrivelse meddelat detta till landsfiskalen i Årjäng. Stockholm den 28 maj 1953.

K.A.Gustawsson

Erik B.Lundberg

P.M. rörande anhållan från von Schoultz, Karlstad, att ett hällkisttidsfynd från Sillebotten i Sillerud sn, Värmland, måtte få tillföras Värmlands museum i Karlstad.

Under skogsstämplingar i Sillerud sn blev en större hällkista från stenålderns senare del belägen vid Sillebotten på sluttningen mot sjön Östra Silen av några arbetare tydligen genom oförstånd starkt skadad och gravgodset upptaget. Vid en av amanuensen vid Värmlands museum, Gilbert Svensson, utförd besiktning tillvaratogs de i hällkistan påträffade föremålen, bestående av en simpel skafthålsyxa av grönsten, två flintdolkar, en flintborr, ett fragment av flintspån, 5 flintskärvor och 4 brända benbitar. Föremålen synas datera graven till den senneolitiska tidens senare del.

Statens historiska museum äger endast ett mycket ringa antal senneolitiska gravfynd från Värmland och fyndet ifråga skulle vara av värde för museets samlingar. Jag vill emellertid i detta fall tillstyrka Värmlands museums anhållan, eftersom även i detta museum gravfynd av här ifrågavarande art äro mycket fåtaliga. Jag önskar i detta sammanhang framhålla, att Statens historiska museum är i starkt behov av något representativt senneolitiskt gravfynd från Värmland och jag vill föreslå, att museet framdeles beredes tillfälle att undersöka en orörd värmländsk gravkista av här ifrågavarande art.

Stockholm den 11 september 1953.

Arvid Debes

Värmlands Museums auktoriserad biträde
Stockholm 18.9.1953
Wigge Berge

A.T.A.

ang.fynd från hällkista på Sil-
lebotten, Sillerud sn, Vrm.

F 2416/53 0

Till Värmlands museum,
K a r l s t a d.

Riksantikvarieämbetet får härmed meddela, att ämbetet vid föredragning denna dag beslutit, att fynden från den av amanuens Gilbert Svensson besiktigade hällkistan på Sillebotten i Sillerud socken, få tillföras Värmlands museum.

Fynden utgöres av: Skafthålsyxa av grönsten, två flintdolkar, en flintborr, ett fragment av flintspån, fem flintskärvor samt brända benbitar. Fynden komma att över-sändas senare. Stockholm den 8 oktober 1953.

K.A.Gustawsson

Sverker Janson

A.T.A.

Stockholm den 19 nov. 1953.

2416/53

exp. 19/11

Till

Värmlands Museum

KARLSTAD

Statens historiska museum får härmed meddela, att sedan fynden från den av amanuens Gilbert Svensson besiktade hällkistan från Sillebotten i Sillerud sn, Värmland, bestående av två flintdolkar, en skafthålsyxå av grönsten, några flintavslog och ett fåtal brända benbitar nu blivit fotograferade och katalogiserade översändas de till Värmlands museum i samtidigt härmed avgående postpaket.

I tjänsten

(A.E. Oldeberg)